

Ringede investeringslyst lam

Amerikanerne investerer fire gange så mange penge i miljø- og energiteknologi som europæerne, og det får eliteuniversitetet Inseads dekan Frank Brown til at løfte pegefingern. Han frygter, at de gode idéer og de innovative virksomheder flytter til USA

■ Topmøde

AF ANNE KLEJSGÅRD HANSEN

BRUXELLES – Idéerne er der. Teknologien er der. Lysten og viljen er der. Men de europæiske virksomheder, der arbejder med miljø- og energiteknologi, også kaldet cleantech, bliver i disse år overhalet indenom af kapitalstærke amerikanske virksomheder.

»Det er meget kritisk for de europæiske cleantech-virksomheder, at investeringerne er markant mindre i Europa end i USA. Hvis der ikke er tilstrækkelig kapital, risikerer vi, at idéerne og virksomheder-

ne forlader Europa,« sagde eliteuniversitetet Inseads dekan Frank Brown under topmødet European Business Summit, der i sidste uge for sjette år i træk samlede over 1000 toppolitikere, erhvervsledere og journalister i Bruxelles.

Største udfordring

Insead har op til konference i samarbejde med Federation of Enterprises in Belgium (FEB) udarbejdet rapporten »Creating a Climate for Change«, der udpeger manglende investeringer som de europæiske cleantech-virksomheders absolut største udfordring.

Ventureinvesteringerne i cleantech rundede sidste år 4 mia. dollar (godt 20 mia. kr.) i USA, og det er fire gange så meget som i Europa, hvor investeringerne sidste år nåede op på godt 1 mia. dollar.

Frank Brown understregede under præsentationen af rapporten, at de manglende investeringer udgør en alvorlig fare for de europæiske virksomheder.

Op ad bakke

»Kampen om at være de bedste til at omsætte teknologien til innovation er op ad bakke for de europæiske virksomheder. Hvis

vi skal omsætte vores teknologiske førerposition inden for cleantech til en markedsræssig førerposition, kræver det flere investeringer,« sagde han.

Han understregede dog, at investeringer i miljø- og energiteknologi i Europa de seneste år er steget mere end de samlede investeringer, og at det giver håb for fremtiden. Investeringerne i cleantech udgjorde således 19 pct. af de samlede investeringer i Europa i 2006, og det er mere end en fordobling på blot tre år.

Herhjemme halter det gevaldigt med ventureinvesteringer i miljø- og energiteknologi. Ifølge den seneste opgørelse fra Vækstfonden, udgjorde inve-

Klimafokus giver Danisco en unik chance

Tom Knutzen, adm. direktør i Danisco, er ikke i tvivl. Den nye klimadagsorden og den stigende oliepris vil de kommende år skubbe til væksten og udvide produktporteføljen i sukker- og ingredienskoncernens enzymdivision.

»Vi har en unik chance for at være med helt fremme. Vores produktionsforhold og knowhow sikrer, at vi lynhurtigt kan sadle om, og samtidig er vores produkter (i enzymdelen, red.) direkte rettet mod at spare på energien og mindske CO₂-udslippet,« sagde Tom Knutzen til Børsen Klima under European Business Summit i Bruxelles sidste uge.

Har 75 pct af marked

Under konferencen holdt Tom Knutzen et indlæg om fremtidens biobrændstoffer. Danisco sidder sammen med Novozymes på over 75 pct. af det hastigt voksende verdensmarked for biobrændstoffer, der i disse år hjælpes godt på vej af politiske satsninger i både USA og Europa.

Det er i dag især udviklingen af enzymer til fremstilling af den såkaldte andengenerationssteknologi (etanol produceret på bioaffald), der har selskabets fokus.

Væksteventyr venter

»Der venter uden tvivl et væksteventyr for dem, der formår at løse den gåde. Det vil åbne op for meget høje vækstrater,« sagde Tom Knutzen efter sit indlæg til dagbladet Børsen.

Han forventer, at man inden for fire-seks år vil være i stand til at producere bioetanol til en konkurrencedygtig pris. Den grundlæggende teknologi er udviklet, men det er stadig for

dyrt at producere bioetanol på bioaffald.

Daniscos enzymer bruges også til meget andet end bioetanol. Selskabet er blandt andet et af verdens førende inden for udvikling af enzymer til vaskpulver, der gør det muligt at vaske rent ved lave temperaturer.

Bruger naturen

Tom Knutzen peger på, at det store klimafokus vil skubbe til udviklingen af disse produkter, og han forventer også, at virksomhedens produktportefølje vil udvide sig i takt med efterspørgslen på klimavenlige produkter.

»Vi har i mange år arbejdet på at bruge naturen i stedet for kemikalier og fossile brændstoffer, og det er klart, at den nye klimadagsorden giver nye muligheder for den type produkter,« siger han.

Vigtigste satsning

Tom Knutzen vil dog ikke løfte sløret for, hvilke produkter der bliver tale om.

»Jeg kan ikke sige noget konkret, men i princippet arbejder vi lige nu inden for alle områder, hvor vi kan bruge naturen i stedet for kemikalier og fossile brændstoffer,« siger Tom Knutzen.

Danisco slog med købet af den amerikanske enzymproducent Genencor for 3,5 mia. kr. for tre år siden fast, at enzymforretningen er et virksomhedens væsentligste satsningsområder. Virksomhedens sukkerforretning forventes enten solgt eller selvstændigt børsnoteret i løbet af et halvt til halvandet år, og et salg er tidligere blevet vurderet til at kunne indbringe Danisco 5-6 mia. kr. ankl

Europa mangler et samle

Amerikanerne har Silicon Valley – og europæerne har 127 forskellige steder, hvor der bliver forsket lidt i dit og investeret lidt i dat.

Sådan har billedet været i en årrække, men Inseads dekan Frank Brown understregede under topmødet European Business Summit (EBS) i Bruxelles i sidste

uge, at den struktur truer de europæiske virksomheders konkurrenceevne.

»Der er en risiko for, at den europæiske struktur, hvor viden- og innovationsklyngerne er spredt flere hundrede forskellige steder, har visse ulemper. Det kan være svært at etablere de nødvendige synergier mellem forsk-

ningsmiljøerne, virksomhederne og investorerne, når det hele er så spredt,« sagde han under konferencen.

Han pegede på, at man ved at etablere nogle egentlige cleantech-klynger vil have bedre muligheder for at udnytte synergierne, men han ønskede ikke at give noget bud på, hvor disse klyn-

mer europæisk cleantech

steringer i cleantech sidste år kun 7 pct. af de samlede investeringer, hvilket er en markant mindre andel end i for eksempel England og Tyskland.

Det kommer ikke bag på Vækstfondens direktør Christian Motzfeldt, at ventureinvesteringerne er fire gange mindre i Europa end i USA, men han mener alligevel, at tallene bør give stof til eftertanke.

»Vi kommer igen til at halve bagefter, og det er der ingen grund til. Vi kunne sagtens have taget en førerposition på det her område i Europa,« siger han.

Han henviser til, at Europa historisk set har været længe-

re fremme, når det handler om eksempelvis vindenergi og solceller.

»Men amerikanerne satser simpelthen hårdere. Når de ser, der er en ny trend, så satser de meget hårdere, end vi gør. Det er et langt mere dynamisk marked,« siger Christian Motzfeldt.

Bekymring

Søren Houmøller, en af Danmarks førende eksperter i ventureinvesteringer i cleantech og ejer af ventureselskabet 1st Mile, der har specialiseret sig i cleantech-investeringer, er også bekymret over den manglen-

de investeringslyst i Europa og i særdeleshed herhjemme.

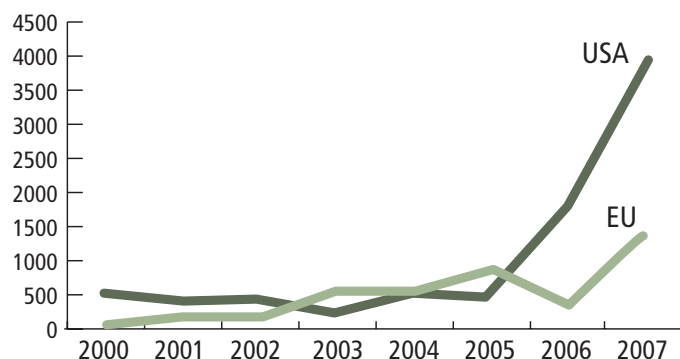
»Vi kan godt lide at bilde os ind, at vi er verdens bedste. Men når pengene er et andet sted, er det også der, udviklingen er. Og så er det sandsynligvis også der, løsningerne kommer fra,« siger han.

Han understreger, at vi herhjemme er dygtige til at opbygge viden, men at vores manglende ventureinvesteringer forhindrer os i at vælge vinderne. Det betyder, ifølge Søren Houmøller, at der er en masse gode idéer, der aldrig bliver til innovation.

anne.klejsgaard.hansen@borsen.dk

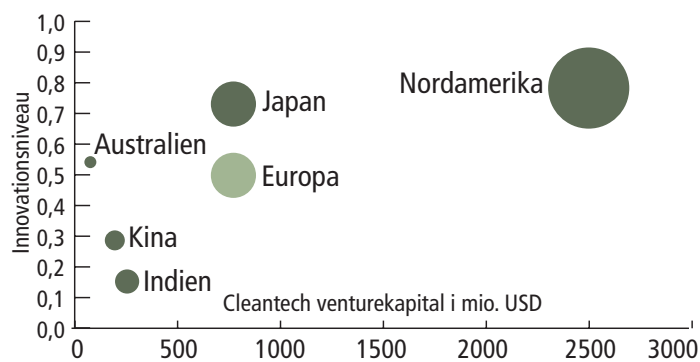
Cleantechinvesteringer i Europa og USA

Årlige cleantechinvesteringer i mio. USD

Kilde: Insead og Federation of Enterprises in Belgium (FEB)

Forskellige landes og kontinenters cleantechinvesteringer

Kilde: Insead og Federation of Enterprises in Belgium (FEB)

Daniscos enzymer bruges til bioetanol, men også til andre ting som f.eks. koldtvandsvaskepulver. På billedet ses forsker Charlotte Poulsen, Danisco i Brabrand, i færd med en proteinanalyse. Foto: Kaare Viemose

nde »Silicon Valley«

ger eventuelt skal placeres. »Det tør jeg ikke komme med noget bud på,« sagde han, da han blev spurgt fra salen.

Men Anders Stouge, branchedirektør for Energi Industrien i Dansk Industri, er ikke sen til at bringe Danmark i spil som en mulig cleantech-metropol.

»Vores vision er at danne

base for en cleantech-valley – altså et sted, hvor man udvikler og kommerialiserer nye løsninger inden for klimaområdet,« siger Anders Stouge.

Han understreger, at behovet for klynger er presserende, hvilket bekræftes i en rapport fra Vækstfonden, der også efterlyser større

synergi. Herhjemme er et af de aktive tiltag de såkaldte partnerskaber, der er finansieret af EUDP-puljen, og som har som formål at samle forskellige interessenter, der beskæftiger sig med for eksempel vand eller vind.

ankl

Grøn dagsordenen

Jakkesættene er stadig sorte, skoene nypudsede og skjorterne hvide eller lyseblå. Men da European Business Summit i sidste uge for sjette år i træk slog dørene op til den årlige erhvervs-konference i Bruxelles var dagsordenen grøn.

Over 1000 politikere, erhvervsfolk og journalister – blandt andre Jørgen Mads Clausen, Danfoss, Tom Knutzen, Danisco, og Bjørn Lomborg, Copenhagen Business School (CBS) – deltog i konferencen, der i år havde det overordnede tema »Greening the Economy – New Energy for Business«. Der blev gennem paneldebatter, workshopper og pressekonferencer sat fokus på, hvilke muligheder og udfordringer klimaproblematikken giver erhvervslivet. EU-Kommissionen kom d. 23. januar med et udspil – populært kaldet klimapakken – der frem mod 2020 pålægger virksomhederne en række krav i forhold til blandt andet CO₂-udledning. Pakken vurderes at koste EU-landene 450 mia. kr. i ekstraudgifter i 2020, og der blev derfor under konferencen fokuseret på, hvordan erhvervslivet skal håndtere de skrappere krav.

Persongalleriet ved årets European Business Summit bestod af en lang række kendte ansigter som kommissær Günther Verheugen, EU-formand José Manuel Barroso, Ericsson-chefen Håkan Eriksson og Insead-dekanen Frank Brown.

ankl